C/2024/4418

8.7.2024

AVIZUL BĂNCII CENTRALE EUROPENE

din 15 mai 2024

cu privire la recomandarea de decizie a Consiliului privind modificarea acordului monetar cu Principatul Andorra și a acordului monetar cu Republica San Marino (CON/2024/16)

(C/2024/4418)

Introducere și temei juridic

La 16 aprilie 2024, Banca Centrală Europeană (BCE) a primit din partea Consiliului Uniunii Europene o solicitare de emitere a unui aviz cu privire la recomandarea de decizie a Consiliului privind modificarea acordului monetar cu Principatul Andorra și a acordului monetar cu Republica San Marino ([1]) (denumită în continuare „decizia propusă”).

Competența BCE de a emite un aviz se întemeiază pe articolul 219 alineatul (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, care prevede că, în cazul în care acordurile asupra unor chestiuni referitoare la regimul monetar sau de schimb trebuie să facă obiectul negocierilor între Uniune și unul sau mai multe state terțe sau organizații internaționale, Consiliul, la recomandarea Comisiei și după consultarea Băncii Centrale Europene, decide asupra modalităților de negociere și încheiere a acestor acorduri. În conformitate cu articolul 17.5 prima teză din Regulamentul de procedură al Băncii Centrale Europene, Consiliul guvernatorilor adoptă prezentul aviz.

1. **Observații generale**

1.1. În 2011 a fost încheiat un acord monetar între Uniune și Principatul Andorra ([2]), urmat în 2012 de un acord monetar între Uniune și Republica San Marino ([3]) (denumite în continuare „acordurile monetare”). În decembrie 2023, Comisia a încheiat negocierea unui acord de asociere cu Andorra și cu San Marino ([4]) (denumit în continuare „acordul de asociere”).

1.2. BCE salută obiectivele deciziei propuse, și anume evitarea dublicării eforturilor similare în cadrul acordurilor monetare și al acordului de asociere, atât din partea Uniunii, cât și din partea Andorrei și a Republicii San Marino. Există o suprapunere parțială între actele juridice ale Uniunii care urmează să fie puse în aplicare de către Andorra și San Marino în temeiul acordurilor monetare și al acordului de asociere. Dacă această suprapunere nu este abordată, ar exista o duplicare a eforturilor, deoarece punerea în aplicare a actelor juridice ale Uniunii care se suprapun ar fi monitorizată în paralel în cadrul acordurilor monetare și al acordului de asociere.

1.3. În același timp, BCE observă că introducerea modificărilor acordurilor monetare prevăzute în decizia propusă va avea efecte semnificative asupra cadrului acordurilor monetare. Acordurile monetare instituie un comitet mixt ([5]), care joacă un rol esențial în evaluarea punerii în aplicare a actelor juridice ale Uniunii enumerate în anexele la acordurile monetare. În cazul acordului monetar dintre Uniune și Andorra, Comitetul mixt este alcătuit din reprezentanți ai Andorrei, ai Comisiei, ai Spaniei, ai Franței și ai BCE. Comitetul mixt instituit prin Acordul monetar dintre Uniune și San Marino este alcătuit din reprezentanți ai Republicii San Marino, ai Comisiei, ai Italiei și ai BCE.

([1]) COM(2024) 134 final.
([2]) JO C 369, 17.12.2011, p. 1.
([3]) JO C 121, 26.4.2012. p. 5. Acest acord monetar a înlocuit acordul monetar anterior dintre Republica Italiană, în numele Comunității Europene, și Republica San Marino (JO C 209, 27.7.2001, p. 1).
([4]) A se vedea comunicatul de presă al Comisiei din 12 decembrie 2023, intitulat *„The Commission welcomes the end of the negotiations for an Association Agreement with Andorra and San Marino”* (Comisia salută încheierea negocierilor pentru un acord de asociere cu Andorra și San Marino), disponibil pe website-ul Comisiei, la adresa www.ec.europa.eu. BCE nu a văzut textul acordului de asociere, astfel cum a fost convenit la nivel de negociatori, deși acordul de asociere este sursa modificărilor propuse ale acordurilor monetare.
([5]) A se vedea articolul 11 din acordurile monetare.

BCE înțelege că componența subcomitetului care va evalua punerea în aplicare a actelor juridice ale Uniunii enumerate în anexa relevantă la acordul de asociere, dar marcate ca fiind relevante pentru aplicarea acordurilor monetare, va fi foarte diferită de cea a comitetelor mixte instituite prin acordurile monetare. Nu se prevede că BCE urmează să fie un membru oficial al subcomitetului. Având în vedere importanța modificărilor propuse, BCE consideră că ar trebui să ia parte pe deplin la negocierile în domeniile care intră în competența sa, în conformitate cu practica anterioară.

2. **Observații specifice**

2.1. Expunerea de motive a deciziei propuse prevede că actele juridice ale Uniunii privind dreptul bancar și financiar și privind combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului enumerate în anexa relevantă la acordul de asociere și „relevante pentru moneda euro" vor fi marcate în mod clar ca atare, astfel încât, atunci când se evaluează punerea lor în aplicare în contextul acordului de asociere, acest lucru să poată fi realizat și în sensul acordurilor monetare. Se explică faptul că serviciile Comisiei intenționează să își invite omologii din cadrul BCE să se alăture delegației Comisiei la Subcomitetul pentru servicii financiare instituit în temeiul acordului de asociere atunci când discută punerea în aplicare a actelor Uniunii care sunt, de asemenea, relevante pentru aplicarea acordurilor monetare. BCE salută intenția Comisiei de a invita BCE la reuniunile subcomitetului atunci când subiectul discuțiilor este relevant pentru punerea în aplicare a acordurilor monetare. Decizia propusă nu specifică modul în care o astfel de participare ar fi formalizată și care ar fi statutul BCE în cadrul acestor reuniuni. BCE înțelege că va fi invitată la reuniunile relevante ale subcomitetului în calitate de observator.

2.2. Decizia propusă prevede introducerea în acordurile monetare a unei dispoziții prin care toate actele noi referitoare la subsetul de acte juridice ale Uniunii privind dreptul bancar și financiar relevante pentru moneda euro și toate noile acte juridice ale Uniunii privind combaterea spălării banilor sau a finanțării terorismului devin parte a anexei relevante la acordul de asociere numai după ce aceste acte juridice ale Uniunii devin aplicabile în temeiul acordului de asociere ([6]). Expunerea de motive a deciziei propuse prevede că diferite segmente ale protocolului privind serviciile financiare la acordul de asociere pot intra în vigoare în mod progresiv pentru statele asociate. Astfel, până când actele juridice ale Uniunii care se încadrează într-un anumit segment devin aplicabile în temeiul acordului de asociere, *acquis-ul* relevant al Uniunii ar continua să fie încorporat și luat în considerare în anexele la acordurile monetare.

2.3. BCE observă că ar putea exista un interval de timp semnificativ între adoptarea acordului de asociere și intrarea în vigoare pentru statele asociate a segmentelor protocolului privind serviciile financiare care încorporează acte juridice ale Uniunii privind dreptul bancar și financiar și privind combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului. Prin urmare, pentru a asigura securitatea juridică, dispoziția relevantă din acordurile monetare ([7]) ar trebui să prevadă în mod explicit că, în cazul în care un act juridic al Uniunii din *acquis*-ul relevant al Uniunii este adoptat sau modificat înainte ca acesta să devină aplicabil în temeiul acordului de asociere, acesta va fi adăugat în anexele la acordurile monetare și va fi transferat în anexa relevantă la acordul de asociere de îndată ce devine aplicabil în temeiul acordului de asociere. În plus, decizia propusă nu clarifică momentul exact la care se va considera că actele juridice ale Uniunii referitoare la un anumit segment al protocolului privind serviciile financiare devin aplicabile în temeiul acordului de asociere. Este necesar să se clarifice acest aspect pentru a se asigura securitatea juridică în ceea ce privește calendarul pentru transferul responsabilităților din cadrul acordurilor monetare în cadrul acordului de asociere.

([6]) A se vedea articolul 1 primul paragraf litera (a) din decizia propusă.
([7]) Astfel cum se menționează la articolul 1 primul paragraf litera (a) din decizia propusă.

2.4. Decizia propusă stabilește că ar trebui introdusă o dispoziție în acordurile monetare prin care actele juridice ale Uniunii privind dreptul bancar și financiar necesare pentru moneda euro și toate actele juridice ale Uniunii privind combaterea spălării banilor sau a finanțării terorismului care sunt enumerate în acordul de asociere, dar care sunt relevante pentru buna utilizare și protecția monedei euro, ar trebui să fie marcate în mod clar ca atare ([8]). Acest lucru ar permite evaluarea punerii în aplicare a acestor acte de către cele două state asociate în temeiul acordului de asociere în sensul acordurilor monetare. BCE consideră binevenită introducerea unei astfel de dispoziții, deoarece aceasta este principala dispoziție a deciziei propuse în sensul evitării suprapunerii dintre acordurile monetare și acordul de asociere. În același timp, BCE atrage atenția asupra lipsei de claritate în ceea ce privește punerea în aplicare a acestei măsuri. Rămâne neclar dacă o dispoziție cu același conținut urmează să fie introdusă și în acordul de asociere și cine urmează să decidă cu privire la marcarea actelor juridice ale Uniunii ca fiind relevante pentru aplicarea acordurilor monetare. BCE este pregătită să participe la această sarcină. Exercițiul de marcare ar putea fi decis, de exemplu, în cadrul reuniunilor Subcomitetului pentru servicii financiare instituit în temeiul acordului de asociere. În plus, pentru a asigura o mai mare securitate juridică, BCE ar propune marcarea actelor juridice relevante ale Uniunii ca fiind „relevante pentru aplicarea acordului monetar", în loc de „relevante pentru moneda euro", „necesare pentru moneda euro" sau „relevante pentru buna utilizare și protecția monedei euro".

2.5. În plus, BCE sugerează să se prevadă în cadrul aceleiași dispoziții că, în urma reuniunilor privind stadiul punerii în aplicare a actelor juridice ale Uniunii enumerate în anexa relevantă la acordul de asociere și marcate ca fiind relevante pentru aplicarea acordurilor monetare, o „foaie de calcul cu date privind punerea în aplicare" va fi comunicată comitetului mixt relevant instituit prin acordurile monetare. În caz contrar, există riscul privării de orice scop a marcării anumitor acte juridice ale Uniunii ca fiind relevante pentru aplicarea acordurilor monetare și a declarației potrivit căreia evaluarea punerii în aplicare a respectivelor acte juridice în cadrul acordului de asociere va fi efectuată în același timp în sensul acordurilor monetare. Comitetele mixte instituite prin acordurile monetare vor trebui să fie informate în mod corespunzător cu privire la stadiul punerii în aplicare a actelor juridice relevante ale Uniunii pentru a stabili dacă acesta are vreun impact asupra aplicării acordurilor monetare. BCE înțelege că o dispoziție de aceeași natură urmează să fie introdusă în acordul de asociere.

2.6. Decizia propusă prevede introducerea unei dispoziții care să stabilească faptul că subsetul actelor juridice ale Uniunii privind dreptul bancar și financiar relevante pentru moneda euro și toate noile acte juridice ale Uniunii privind combaterea spălării banilor sau a finanțării terorismului, care au devenit parte a acordului de asociere, ar urma să fie încorporate automat în anexele la acordurile monetare în cazul în care acordul de asociere este suspendat parțial sau integral sau în cazul în care este reziliat ([9]). Din motive de exhaustivitate, BCE sugerează să se clarifice faptul că acest proces ar fi însoțit, de asemenea, de evaluarea punerii în aplicare a actelor juridice relevante ale Uniunii, care ar fi întreprinsă în cadrul acordurilor monetare.

2.7. BCE consideră binevenită introducerea, potrivit deciziei propuse, a unei dispoziții în acordurile monetare care să garanteze că actele juridice ale Uniunii cu caracter monetar rămân reglementate exclusiv de acordurile monetare ([10]). Astfel cum se explică în expunerea de motive a deciziei propuse, actele legislative care țin de dreptul monetar includ măsuri juridice în domeniul bancnotelor și al monedelor, al fraudei și al contrafacerii, al raportării statistice către BCE și al actelor în temeiul articolului 133 din tratat. Prin urmare, acestea cuprind, printre altele, toate actele juridice adoptate de BCE care sunt enumerate în anexele la acordurile monetare.

([8]) A se vedea articolul 1 primul paragraf litera (c) din decizia propusă.
([9]) A se vedea articolul 1 primul paragraf litera (d) din decizia propusă.
([10]) A se vedea articolul 1 primul paragraf litera (e) din decizia propusă.

2.8. În sfârșit, propunerea de decizie stabilește că numai Comisia este împuternicită să negocieze, să încheie și să semneze modificarea acordurilor monetare cu Andorra și San Marino ([11]). BCE observă că aceasta reprezintă o îndepărtare de practica urmată până în prezent, în virtutea căreia BCE a luat pe parte pe deplin la negocierile privind acordurile monetare care țin de sfera sa de competență ([12]). În plus, modificarea acordurilor monetare care urmează să fie negociate cu Andorra și San Marino în temeiul deciziei propuse nu este de natură minoră și tehnică. Astfel cum s-a menționat la punctul 1.3 din prezentul aviz, modificarea propusă are consecințe importante asupra cadrului acordurilor monetare, în special asupra rolului comitetelor mixte instituite prin acordurile monetare. Prin urmare, decizia propusă ar trebui să stabilească faptul că BCE va lua parte pe deplin la negocierile în domeniile care intră în competența sa, în conformitate cu practica anterioară.

În cazul în care BCE recomandă modificarea deciziei propuse, propunerile de redactare specifice însoțite de o explicație în acest sens se regăsesc într-un document tehnic de lucru separat. Documentul tehnic de lucru este disponibil în limba engleză pe EUR-Lex.

Adoptat la Frankfurt pe Main, 15 mai 2024.

Președinta BCE
Christine LAGARDE

([11]) A se vedea articolul 2 din decizia propusă.

([12]) A se vedea articolul 7 din Decizia 1999/97/CE a Consiliului (JO L 30, 4.2.1999, p. 33), articolul 7 din Decizia 2004/548/CE a Consiliului din 11 mai 2004 privind poziția Comunității asupra unui acord privind relațiile monetare cu Principatul Andorra (JO L 244, 16.7.2004, p. 47) și articolul 3 din Decizia 2009/904/CE a Consiliului din 26 noiembrie 2009 privind poziția care urmează a fi adoptată de Comunitatea Europeană referitor la renegocierea acordului monetar cu Republica San Marino (JO L 322, 9.12.2009, p. 12).